

ЗА БУКВИТЕ

КИРИЛО МЕТОДИЕВСКИ ВЕСТНИК

ОПИСМЕНЕХЪ

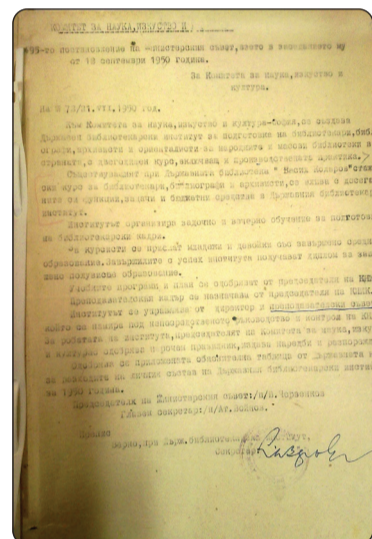
ИЗДАВА УНИВЕРСИТЕТЪТ ПО БИБЛИОТЕКОЗНАНИЕ И ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ • ГОДИНА XLVI • БРОЙ 80/МАЙ 2025 г.

За основателите и строителите

Проф. Нели Костова

Някои са родени, за да построят Храм, в който да се слави човешкият Дух. През 1950 г. тогавашният Министерски съвет със свое Постановление №2495, чрез създаването на Държавния библиотечен институт (ДБИ) поставя основите му, а плеяда изтъкнати спе-

Заповед за създаване на ДБИ

циалисти – Емил Стефанов, Тодор Попилев, Ангел Стоилов и Ценко Цветанов, умело надстрояват темелите му.

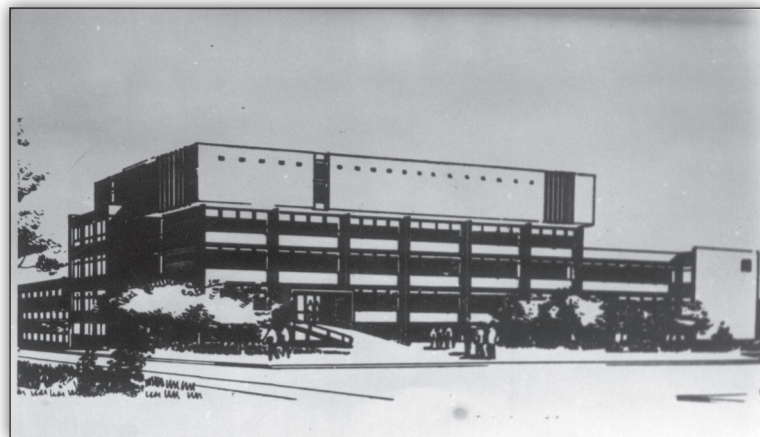
Но точният човек, на точното място и в точното време се оказва Тодора Топалова, която през 1960 г. е назначена за негов директор. Тя поема поста с убеждението, че я чака трудна, но съзидателна работа, защото решава да създаде нов символ – този на Моста, свързващ новоформиращите се информационни пространства. Тя стабилизира структурата на института и открива две нови специалности – „Научна информация“ (1969 г.) и „Книгоразпространение“ (1978 г.). Но основният ѝ принос е в международната дейност – сключва дългосрочни договори за обмен на студенти и преподаватели с библиотечното училище „Ерих Вайнерт“ в Лайпциг и с Центъра за квалификация на библиотекари във Варшава. По-късно ДБИ се свързва и с Института по печата в Ленинград. Така тя първа превръща учебното заведение в мост, свързващ библиотечната система с информационната среда на културата, в мост между

съхраненото документално културно наследство и желеещите да се запознаят с него, за да го пазят и развиват.

В трудните години на прехода строител на Храма и пазител на Моста става проф. Свободозаря Габровска. За да е необратима победата ѝ, тя се заема и с преобразуването на института в Колеж по библиотечно дело. През 1997 г. въвежда за първи път в България качествено нова и атрактивна специалност „Информационни технологии“. Създава и едноименна катедра, която ръководи до 2002 г.

За ново, сериозно и отговорно отношение към проблемите на това образование, но и на българската

Библиотеката е Мост от книги между културите, който свързва два бряга или две пространства, той я натоварва и с мисията да подпомага хората да преодоляват препятствията, пред които ги изправя животът, защото нищо не притежава тази мистична способност да кара хората да виждат с очите на други хора, както книгите. Така той превръща Моста в преход, но и в място за срещи, за повече споделени моменти заедно. Приема, както и Майстор Кольо Фичето, че много по-добре е да се строят мостове, които да свързват, вместо дувари, които да разделят. За него и днес Мостът показва мястото, на което човек е срещнал препятствие и не

Поглед към централния вход на новата сграда на ДБИ

ки, отговорност пред държавата! Може би на първо място трябва да поставя отговорността пред студентите на Университета по библиотечно знание и информационни технологии, но и пред всички колеги, които се трудят и извършват образователна и научна дейност в рамките на тази уникална научна институция, която особено през последните десет-дванадесет години <...> просто израсна и се промени пред очите ни“. УниБИТ се превърна не само в място за придобиване на знания, а в пространство за развитие и иновации.

отличия и награди, но да са и съпричастни към утвърждаването на Института като авторитетно българско висше училище, трайно свързано с проблемите на библиотеките, информацията и книгоразпространението, с науката и културата на страната.

В лицето на настоящия ректор – проф. Ирена Петева – УниБИТ продължава да гради мостове между културите и да отстоява авторитета на българското висше образование. Под нейно ръководство Храмът защитава каузата да образова младите хора на България, като ги възпитава в духа на общочовешките ценности и им дава възможност да черпят опит от хора и институции, утвърдени пазители на познанието, мъдростта и хуманността, и дава пример как се разпространяват българската наука и култура и как се градят мостове между поколения и мултинационални общности.

Това са строителите на Храма – директорите и ректорите, без които съвременното българско библиотечно-информационно образование не би било в този формат и вероятно не би имало сегашните си перспективи. Тези редове са за тях, защото в живота на всеки човек има дела, за които не случаят, а оставената от тях дуря ни задължава да ги посочим като пример за подражание. Не само заради самите тях, а и като отплата и благодарност, като признание за добрите им дела и достойно гражданско поведение. Докато Университетът е Мостът, по който поколение след поколение минава, честването на неговата 75-а годишнина ще е неповторим празник и доказателство за постоянството, съчетаващо сила, достойнство и авторитет.

Откриването на новата сграда на ДБИ

наука и култура говори изборът на проф. Стоян Денчев за ректор. В резултат под неговото ръководство Храмът прерасна в Специализирано висше училище по библиотечно знание и информационни технологии (2004 – 2009), а от 2010 г. – в Университет по библиотечно знание и информационни технологии.

Постепенно той се превърна в повелителя на мостовете. Приемайки, че

се е спрял пред него, а го е преодолел и го е преминал, воден от своите схващания, знания и умения, както и от условията, които са го заобикаляли.

Години по-късно на въпроса „Какво означава да сте Ректор?“ проф. Денчев отговаря: „За мен думата Ректор е синоним на отговорност! Отговорност пред самия мен, отговорност пред моето семейство, отговорност пред моите близ-

Днес той е доволен и щастлив, че неговото дело е продължено и ревностно се доразвива от сърцата група млади специалисти, готови да надстроят темелите на УниБИТ, в които той въради себе си. Изпълни се и мечтата на строителите на Храма: възпитаниците на ДБИ да станат водещи специалисти, да имат сериозни научни постижения, високи държавни и обществени признания,

Скъпи студенти, колеги и приятели,

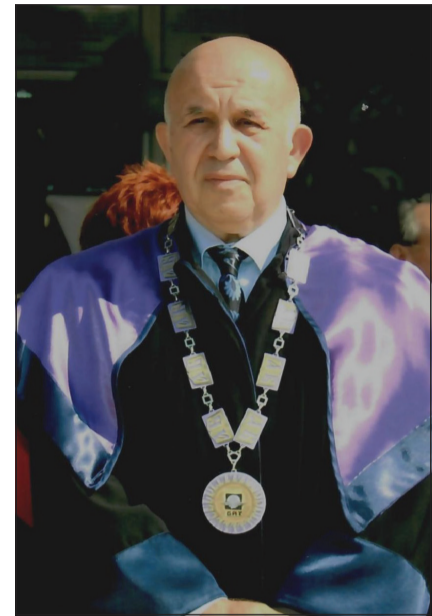
През 2025 г. Университетът по библиотекознание и информационни технологии ще отвори врати за своите първокурсници за 75-и път. За мен като ректор е привилегия да споделя своето удовлетворение, че всички ние – студентите, докторантите, академичният и административният състав – заедно посрещаме настоящия юбилей, изпълнени с чувство на гордост и принадлежност към тази уникална образователна институция.

За 75 години Университетът по библиотекознание и информационни технологии претърпя сериозно развитие, като академичната общност изгради настоящия облик на нашата алма матер – университет с утвърдени традиции, модерно настояще и поглед, устремен към бъдещето.

И днес ежедневно се стремим да отговаряме на изискванията, които поставя пред нас обществото, като с мисъл и грижа за младите хора се стараем да им осигурим модерна и високотехнологична среда, в която свободно да изразяват и преоткриват себе си и възможностите си. Стремим се да вдъхваме кураж на идеите и начинанията им, като ги подпомагаме със знания, търпение и всеотдайност в цялостния процес на тяхното израстване. Гласуваме им доверие съобразно техните амбиции, знания и житейски опит. А най-голямата ни награда е пълноценната лична и професионална реализация на нашите студенти и докторанти. Именно в това се изразява мисията на ръководството, академичния състав и администрацията на УниБИТ – да възпитаваме, обучаваме и образоваме младите хора, стъпвайки върху традицията, за да се реализират в настоящето и да гледат смело към бъдещето, да бъдат достойни граждани на България!

Убедена съм, че нашият университет ще продължи да бъде уважавана и престижна образователна институция, защото неговото бъдеще в служба на България е кауза за всички нас – академичната общност на УниБИТ.

Проф. Ирена Петева
Ректор

Ние от УниБИТ !!!

Навършването на 75 години от създаването на нашия университет е изключително събитие – не просто пореден юбилей, а свидетелство за стабилността, духа и развитието на институцията с мисия и визия за бъдещето.

В своята история УниБИТ премина през различни етапи – от Държавен библиотекарски институт, през Колеж по библиотечно дело. Прерасна в Специализирано висше училище по библиотекознание и информационни технологии и днес е утвърден Университет, който обединява традициите на знанието с най-новите постижения в информационните технологии и сигурността.

Имах честта и отговорността да бъда ректор на тази уникална институция в продължение на 16 години – години на израждане, трансформация и стабилност. Заедно с целия академичен състав и администрацията ние от УниБИТ положихме основите на съвременния Библиотекарски университет на България – модерен, отворен към света и с ясен поглед към нуждите на обществото.

Гордея се, че УниБИТ съхранява и постоянно развива своята уникалност – той е място, където знанието е не просто факт, а ценност, където студентите са не само обучаеми, а бъдещи лидери и съзидатели на национално, европейско и световно богатство!

През тази година, когато отбелязваме тези изпълнени с гордост 75 лета, е време да си спомним за основателите, да благодарим на онези, които продължават да носят факела на знанието, и да си пожелаем още по-смело бъдеще.

Вярвам, че **ние от УниБИТ** ще продължим да растем – като общност, като образователна, научна и културна институция, и винаги ще бъдем опора на българското образование и пазители на познанието!

Честит юбилей, УниБИТ!!!

Проф. Стоян Денчев
Председател на Съвета на настоятелите

Отбелязваме нашето 75-годишно сътрудничество

На 1 ноември 1950 година се поставят основите на полувисшето специализирано учебно заведение, което да подготвя кадри за общообразователните библиотеки в България. Народната библиотека оказва огромна морална, материална и методическа помощ за укрепването и развитието на Държавния библиотекарски институт (ДБИ). Двадесет и седем години Народната библиотека е дом на ДБИ. В поздравителното слово на Тодор Боров от името на Българския библиографски институт по повод официалното откриване на ДБИ се казва, че това е важен ден за българските библиотекари, защото „съзнателният живот на професията започва с нейната самостоятелност“. Оттогава до днес двете институции са съдбовно свързани и преплетени във времето, вървейки рамо до рамо по пътя на знанието.

Дългогодишната традиция НБКМ да припознава каузите на УниБИТ, свързани с образованието и културата в България, датира от миналия век и успешното партньорство между двете институции продължава и днес. Неслучайно от няколко години НБКМ е домакин на Националната научна конференция с международно участие „Обществото на знанието и хуманизъмът на XXI век“, организирана и провеждана от УниБИТ в Деня на народните будители. Факт е, че това събитие не само допринася за утвърждаване на българската идентичност в европейското и световното културно развитие, но и поддържа научната комуникация с европейската и световната научна общност. С връчването на Националната награда на името на акад. Благовест Сендов, учредена от УниБИТ по инициатива

на проф. Стоян Денчев със съдействието на Синдиката на българските учители и Министерството на образованието и науката, Университетът отдава почит на създателите и пазителите на българската духовност – съвременните будители.

Доказателство за успешното партньорство между НБКМ и УниБИТ са и множеството организирани съвместни национални и международни изложби.

Експерти на Библиотеката по традиция са и преподаватели в УниБИТ. Те продължават мисията си в областта на библиотечно-информационните науки, библиографията, книгознанието, архивистиката и изкуствознанието, като провеждат своите лекции в залите на НБКМ и показват на студентите фонда на националното книгоохранилище.

За едно начало е необходима здрава основа, съградена

от хора с идеали, подкрепяни с постоянство и упоритост. Връзката между Народната библиотека и Държавния библиотекарски институт, прераснал в СВУБИТ, днес УниБИТ, е неразривна и днес. За ролята и значението на школата на Държавния библиотекарски институт проф. Александра Куманова от катедра „Библиотечни науки“ на УниБИТ казва, че „съвременната – като поколение и менталност – професионална свързаност с предходните дейци е далеч не съизмерване и/или съперничество с тях и сблъсък помежду ни в интегралната сфера, а мисия на интелектуално обединение, творческа симпатия, разнообразно сътрудничество, приемственост“. И днешните студенти следват този достоен път.

Доц. Калина Иванова
Директор на НБКМ

Стратегически съюз с визия за бъдещето

Проф. Георги Димитров

В ерата на цифровата трансформация, когато знанието, иновациите и технологиите определят развитието на обществото, взаимодействието между висшето образование и бизнеса е стратегически необходимо. Динамиката на съвременния пазар на труда изисква кадри, които не само познават теоретичните основи на своята професия, но и притежават практически умения, адаптивност и съвременна технологична култура. Тук на преден план излиза ролята на университетите, които осъзнават тази нужда и търсят

Първата в България MikroTik Академия е част от УниБИТ

неговото преодоляване. За тази цел се прилага цялостен модел за интегриране на практиката в образованието, който включва: стажове и практически обучения в реална работна среда, бизнес казуси, задачи и проектно-ба-

гични компании, институции и неправителствени организации. Студентите му имат достъп до стажантски програми, практически обучения и иновативни проекти, разработени съвместно със специалисти и организации на бизнеса. Преподавателите насърчават участието в съвместни инициативи и предоставят подкрепа при включване в екипи по реални задачи. В резултат много възпитаници на УниБИТ получават първото си работно предложение именно от фирмата, в която са били на практика или са участвали в съвместен проект.

Какво печели бизнесът

За компанията участието в образователния процес е социална отговорност и дългосрочна инвестиция в човешкия капитал. Чрез сътрудничеството с УниБИТ те влияят върху подготовката на кадри, отговарящи на конкретните им нужди. Откриват нови таланти и формират екипи с реален принос. Утвърждават своя бранд сред младите хора като иновативни и отговорни работодатели, като стават част от „екосистема“ от иновации, наука и предприемачество.

Бизнесът и университетът – синергия с реална стойност

УниБИТ има дългогодишна традиция в изграждането на връзки с представители

на различни икономически сектори – от информационните технологии и сигурността до медийните комуникации и публичната администрация. Стажовите, курсовете на гост-лекторите, практическите задачи и съвместните проекти са неразделна част от обучителния процес, благодарение на които студентите получават възможност да приложат знанията си в реална среда и да се срещнат с потенциални работодатели.

УниБИТ поддържа мрежа от партньорства с водещи компании като Oracle, Microsoft, SAP Labs, Fadata, MikroTik, BOSCH.IO, RTS, ExpertVision, ESRI България, IBM България и институции

като Министерството на електронното управление, Информационно обслужване АД и Държавната агенция „Електронно управление“, Патентното ведомство и много други. Със силната си връзка с бизнеса, иновационния си фокус и ангажираността си към мисията за трансфер на знания, УниБИТ утвърждава модела на модерния университет – такъв, който обучава, вдъхновява и свързва образованието с реалния свят. Партньорството между УниБИТ и бизнеса е не само практика, а дългосрочна стратегия за изграждане на дигитално грамотна, социално отговорна и конкурентоспособна нация.

Официално откриване на Tech Lab, финансирана от Фагата ЕООД

устойчиви партньорства с индустрията. Университетът по библиотекознание и информационни технологии е един от най-добрите примери в тази посока.

Като университет с фокус върху бъдещето – информатика и компютърни науки, национална сигурност, културно наследство и обществени комуникации и информационни науки – УниБИТ реализира активна политика на взаимодействие с бизнеса. Това партньорство е част от институционалната философия на Университета, който изгражда стабилен модел на сътрудничество в триада: *академия – наука – бизнес*.

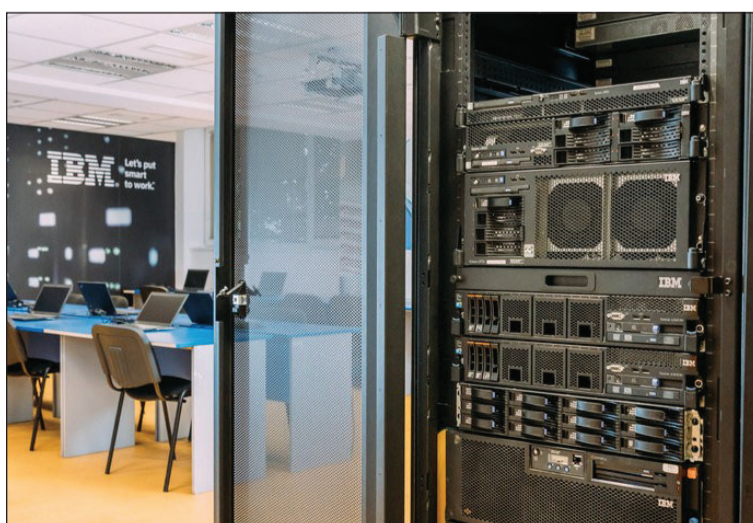
Къде се срещат теорията и практиката

В много професионални направления в България все още съществува пропаст между университетското обучение и реалните нужди на пазара на труда. Академичната подготовка дава знания, критично мислене и разбиране за процесите, но без реална среда за прилагане на съответните умения студентите се дипломират със сериозен дефицит на практическа готовност за работа. УниБИТ не само разпознава този проблем, но и системно допринася за

зирано обучение в учебния процес, участие на експерти от индустрията в специализираните дисциплини, актуализиране на учебните планове с прякото участие на работодателите, така че да отразяват актуалните тенденции и изисквания на пазара. Тази ангажираност превръща УниБИТ в модел за това как висшето образование може да се адаптира, за да отговори ефективно на изискванията на динамичната икономическа среда.

Какво печелят студентите

УниБИТ активно създава възможности студентите да се обучават в тясно взаимодействие с бизнеса, чрез своята обширна мрежа от партньорства с техноло-

IBM лаборатория в УниБИТ

Балканско състезание – шанс за амбициозните

Екип от студенти и преподаватели от Университета по библиотекознание и информационни технологии взе участие в Startup Weekend – Ohrid, което се проведе между 25 и 27 април 2025 година в Университета по информационни науки и технологии „Св. апостол Павел“ в град Охрид – Северна Македония. Състезанието се организира от 2007 г. досега под формата на триденно събитие, което събира на едно място амбициозни студенти и професионалисти, млади хора със или без опит от различни държави с цел да превърнат иновативните си идеи в реални бизнес прототипи в рамките на 54 часа под ръководството на над 40 наставници (основатели на стартапи и експерти).

Тази година в състезанието взеха участие представители от Северна Македония, Сърбия, Турция и България. Сред посетителите бяха видният македонски бизнесмен Зоран Темелковски и генералният консул на Република България в Северна Македония – Николай Димитров.

Студентите Радослав Дамянов (спец. Информационна сигурност, II курс) и Александър Димитров (спец. Компютърни науки, II курс) и преподавателите Тамара Ристовска и Ива Костадинова бяха оценени на IV място със своята идея за уеб платформа за онлайн заявяване на цета.

Участието в такива състезания и програми предоставя на студентите уникалната възможност да превърнат своите идеи в реалност, да получат ценен практически опит и да се свържат с професионалисти в индустрията. Това е шанс да се издвоят като бъдещи лидери и иноватори в предприемаческия свят. А може това да е шанс и за бизнеса да получи креативни кадри?!

Доц. Ива Костадинова

Сърцето на академичния дух

Доц. Елена Савова

Вече 75 години Университетът по библиотекознание и информационни технологии е храм на знанието, утвърден лидер в образованието, науката и съхранението на културното наследство в България. В центъра на тази мисия стои Библиотечно-информационният център (БИЦ) – символ на приемственост, иновации и отговорност към бъдещето. Основан с идеята да бъде културен, информационен и образователен център, той изпълнява важна роля в академичната екосистема на УниБИТ. Съчетавайки богатата българска библиотечна тради-

ци KAVIS III и планетарния широкоформатен скенер Skyview. На разположение на студентите и докторантите е и специализирана техника за обучение и практически дейности като: букскенер, станция за предметна фотография, аксесоари за специализирана работа с редки и ценни книги, както и система за моделиране на 3D реалност за обекти на културното наследство. Интерактивна маса, която предлага визуален и интерактивен достъп до дигитални колекции, учебни ресурси и културно съдържание. Холографска инсталация, която пред-

Посока – бъдещето

През всички тези десетилетия най-ценният капитал на БИЦ винаги са били и си остават хората, които му вдъхват живот – всеотдайни, позитивни и вдъхновени професионалисти. С внимание към всеки читател, с уважение към всяка книга и с ентузиазъм към всяка нова идея, те изграждат атмосфера на доверие, топлина и интелектуално спокойствие. Благодарение на тях БИЦ е не само място за четене, а пространство на култура, споделеност и подкрепа, където всеки студент и преподавател се чувства у дома. Защото всеки

ция с динамиката на новите технологии БИЦ се стреми да подкрепя научната и изследователската дейност и да създава условия за образование на най-високо ниво.

Технологии в служба на знанието

Смелият поглед към бъдещето на УниБИТ се въплъщава най-ярко в дейността на Дигитализационния център, който се утвърди като ключов иновативен хъб в опазването и разпространението на знания. Със своя високотехнологичен капацитет, модерно оборудване и отдаден на работата си професионален екип центърът успешно дигитализира редки и ценни издания, като гарантира тяхното дългосрочно съхранение и достъпността за бъдещите поколения. Техниката в Дигитализационния център включва два скенера – специализирания скенер за кни-

ставя българското културно наследство в триизмерен формат. В този контекст трансформацията на библиотеката намира своето естествено продължение в създаването на UniVOT – първия виртуален библиотечен помощник, разработен от екипа на БИЦ. UniVOT е въплъщение на изкуствения интелект в академичната среда – интуитивен, бърз и винаги на разположение, той подпомага потребителите в ориентацията и търсенето на информация, облекчавайки достъпа до богатите ресурси на библиотеката. С тези модерни решения УниБИТ ясно заявява своята стратегическа насоченост към иновации, устойчивост и дигитална култура, затвърждавайки позицията си на лидер в библиотечно-информационната дейност не само у нас, но и в европейския академичен контекст.

том, всяка дигитална страница, всяка среща между читател и книга са нишка в килима на знанието, който нашият университет вещо и умело тъче вече 75 години.

В този тържествен ден, когато УниБИТ празнува своя юбилей, екипът на БИЦ се присъединява към празника с усещане за дълг, чест и признателност. С уважение и любов към онези, които са изградили фундамента, и с вдъхновение за онези, които ще продължат пътя ни, поздравяваме академичната общност, възпитаниците и партньорите на Университета по библиотекознание и информационни технологии с юбилей и пожелаваме:

Нека знанието бъде светлината, която ни води!

Нека библиотеката останане дом на духа, науката и бъдещето!

Честит юбилей, УниБИТ!

Между теорията и практиката

Промените в информационната среда на университетското образование наложиха да бъдат актуализирани педагогическите подходи и практики в обучението на студенти от библиотечните специалности. LibLab в УниБИТ е ярък пример за насърчаване на практическото усвояване на ключови компетентности, необходими на студентите за трайно възприемане на теоретичния материал. Основана на подхода Learning by Doing, тя е създадена през 2013 г. като част от Библиотечно-информационния център на УниБИТ.

Днес LibLab има богата история, основана на професионално и компетентно съчетаване на теоретичното обучение с практиката в работна среда, максимално близка до реалната библиотечна атмосфера. Паралелно с учебния процес, през годините Лабораторията се утвърди като предпочитано пространство за провеждане на разнообразни събития: обучения, конференции и практики, методически срещи с библиотекари от читалищни библиотеки, осъществяване на проектни дейности и провеждане на ученически практики на възпитаниците на Националната професионална гимназия по полиграфия и фотография.

През 2015 г. в LibLab бе обособена Зона за консервация и реставрация на писмено наследство. През 2020 г. Зоната се превърна в Лаборатория за опазване, консервация и реставрация като част от структурата на LibLab. Образователната ѝ роля я превърна във важен център за обучение на бъдещи специалисти по реставрация и консервация. Организирант се курсове, семинари и стажове за студенти, които получават практически умения и знания за съвременните методи в областта.

Международната ангажираност на Лабораторията и сътрудничеството с водещи световни институции, включително UNESCO и IADA, и участието в международни проекти и инициативи укрепват позицията на УниБИТ в глобалната мрежа за опазване на наслед-

ството. С популяризиране на писменото културно наследство чрез изложби, публични лекции и дигитални платформи Лабораторията

представя своята работа пред широката общественост, насърчавайки интереса към съхранението на културното наследство.

През 2025 г. ще отбележим 10-годишния юбилей на Лабораторията като уникален център за научни изследвания и практическа дейност, който няма аналог в България. LibLab е и модел за иновации. Тя функционира като мост между традицията и съвременните подходи, утвърждавайки се като лидер в консервацията на писмени и документални артефакти у нас.

Важно е да се подчертае, че успехите в дейността на LibLab са резултат от колективните действия на всички академични нива – ректорат, факултет, катедра, университетска библиотека. За ролята на университетското образование по отношение на общественото развитие трябва да се говори с познание и разбиране. Създаването на единно информационно-образователно пространство с възможностите за развитие пред модерното академично образование на XXI век е база

за увереността, че УниБИТ е доказан капацитетен център за развитие на глобални теми и за маркиране на глобални цели.

Доц. Красимира Александрова,
г-р инж. Искра Цветанска

Мост между академизм

Успешно партньорство и сътрудничество

Университетът по библиотекознание и информационни технологии (УниБИТ) и Община Елхово успешно си партнират вече повече от десетилетие, като съвместните им усилия са насочени към развитието на образованието, науката, културата и туризма в региона.

основата на това сътрудничество стои активната работа с Етнографско-археологическия музей – Елхово, който е важен център за съхранение и популяризиране на културното наследство.

Ежегодният Международен Югоизточен ле-

тен университет, провеждан в музея, обединява преподаватели, студенти, докторанти и специалисти, които работят по дигитализацията, документирането и обновяването на архивните фондове. Същевременно участниците имат възможност да се запознаят на терен с богатото културно и историческо наследство на Елховския край, да участват в етнографски работилници и да изживеят традициите на региона.

Успешното сътрудничество намира израз и в редовните публикации за Елховския край във вестник „За буквите – О писменехъ“, което допълнително утвърждава Община Елхово и Етнографско-археологическия музей като важни културни и туристически дестинации в страната.

Петър Генгов
Кмет на Община Елхово

Мост между традиции и иновации

С голямо удоволствие и чувство на гордост споделям радостта си от дългогодишното ползотворно сътрудничество между Община Малко Търново и УниБИТ. В навечерието на 75-годишния юбилей на университета имам честта да изразя благодарността на нашата

общност за партньорството, което се превърна в символ на споделени ценности – стремежа към образование, култура и устойчиво развитие.

Вярвам, че образованието е основата за устойчиво развитие, а УниБИТ се оказва надежден партньор в тази мисия, давайки вдъхновение и достъп до качествено образование, благодарение на който се разгръща потенциалът на младите хора.

Като кмет на Община Малко Търново, е важно да кажа, че сътрудничеството ни с УниБИТ е пример как една малка община и един университет могат да работят заедно за постигането на общи цели. Въпреки географската си отдалеченост, ние сме свързани от общата идея, че знанието и културата са двигатели на прогреса. Всяка инициатива, която реализираме заедно, е стъпка към по-добро бъдеще.

От името на Община Малко Търново и лично от свое име ви поздравявам с този значим юбилей – 75 години отдаденост на знанието, иновациите и културата! Вашата институция е фар на просветата, който осветява пътя на поколения българи и утвърждава ценностите на академичния дух. Пожелавам на УниБИТ да продължава да бъде лидер в образованието и науката, да вдъхновява младите умове и да създава мостове между миналото и бъдещето. Нека следващите години бъдат изпълнени с нови успехи, смели идеи и плодотворни партньорства! Честит празник и на добър час!

Илиян Янчев
Кмет на Община Малко Търново

УниБИТ е символ на иновации, креативност и стремеж към съвършенство

С огромно удоволствие и искрено уважение ви поздравяваме по случай 75-годишния юбилей на вашата престижна институция. Този значим юбилей е повод за гордост и радост за вас и за цялата академична общност в България.

През последните седемдесет и пет години УниБИТ се утвърди като водещо учебно заведение, което предлага високо качество на образование и подготовка на специалисти в областта на библиотекознанието и информационните науки и свързаните с тях дисциплини. Вашите усилия и отдаденост към науката и образованието са безценни и заслужават най-високите похвали.

Вашата институция винаги е била символ на иновации, креативност и стремеж към съвършенство. През годините сте създали поколения

от компетентни и мотивирани професионалисти, които допринасят за развитието на нашето общество и българската култура. Вашият принос към научното познание и технологичния прогрес е неоеценим.

Нашите съвместни инициативи и проекти са доказателство за взаимното ни желание да работим заедно за благото на нашата общност и страната ни. Благодарим ви за подкрепата и ангажимента към развитието на нашия регион.

Нека този юбилей бъде повод за нови успехи и постижения. Желая ви здраве, вдъхновение и много енергия за реализиране на всички ваши амбициозни планове и проекти. Нека УниБИТ продължава да бъде светлина и пътеводител за младите хора, които търсят знание и мъдрост.

Честит юбилей на УниБИТ и нека сътрудничеството ни продължи да носи успехи за всички нас!

Честит празник на славянската писменост и българската култура и честит юбилей!

Христо Христов
Кмет на Община Болярново

Съюз в името на българската духовност и култура

Сътрудничеството между Университета по библиотекознание и информационни технологии и Община Кюстендил е дълбоко осъзнато партньорство, изградено върху уважение към културното наследство, ангажираност с духовното и общественото развитие и стремеж към устойчиво бъдеще, воден от знанието. Това сътрудничество се реализира успешно в културни, образователни и научни инициативи, превръщайки Кюстендил в жив център на академично, духовно и културно взаимодействие.

Символ на това взаимодействие е участието на УниБИТ в едно от най-смислените събития в града – културния форум „Панагия – Въздигане на хляба“, посветен на Успението на Пресвета Богородица. УниБИТ е водещ партньор

и в провеждането на научни събития с национално значение.

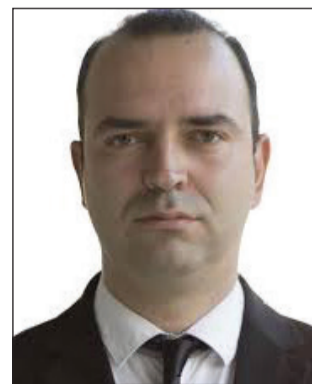
УниБИТ и Община Кюстендил обединиха усилия, за да дадат гласност на тревожни процеси като обезлюдяването, миграцията и социалния разпад в някои региони. Участието на кмета Атанасов и зам.-кмета Николай Дочев свидетелства за ангажираността на местната власт в намирането на устойчиви решения, подкрепени от научни факти и анализи.

УниБИТ поддържа активни отношения и с ключовите културни институции в града – Регионалната библиотека „Емануил Попдимитров“ и читалището „Братство 1869“. Успешно се реализират изнесени обучения, студентски практики, семинари, кандидатстудентски кампании и съвместни културни прояви. УниБИТ съдейства за развитието на млади таланти и

опазването на културното наследство в региона.

Партньорството между Университета по библиотекознание и информационни технологии и Община Кюстендил е ярък пример за това как дейците на знанието, културата и управлението могат да изграждат перспективни и трайни мостове между поколения, региони и държави. То носи дълбок смисъл, защото докосва душата на общността, създава знания и обединява вярата, традицията и отговорността към бъдещето.

Инж. Огнян Атанасов
Кмет на Община Кюстендил

Знама и местната власт

УниБИТ е фар на знанието

От името на Община Карлово имам честта и удоволствието да отправя най-сърдечни поздравления по повод 75-годишния юбилей на УниБИТ. Този знаменителен празник е повод за гордост не само за академичната общност на Университета, но и за цяла България, защото УниБИТ се утвърди като водеща институция в областта на образованието, науката и иновациите. За три четвърти век Университетът изгради солидна репутация, съчетавайки традициите с модерност, и се превърна в символ на академично съвършенство и прогрес.

В този празничен момент искам да отдам заслужена почит на личностите, които с годините са допринесли за издигането на УниБИТ до настоящите му висоти. Сред тях е проф. д.и.к.н. Стоян Денчев, чието лидерство като ректор и председател на Общото събрание остава трайна следа в развитието на висшето училище. Неговата визия за академична институция, която съчетава научни постижения с практическо приложение, превърна УниБИТ в модел за подражание. Проф. Денчев не само изгради мостове между академичната общност и обществото, но и постави основите за международното признание на Университета.

Също така изказвам своята благодарност и уважение към проф. Ирена Петева, настоящия ректор на УниБИТ. Нейният ангажимент към поддържането на високите академични стандарти и насърчаването на иновациите е вдъхновяващо за всички нас.

Не мога да пропусна да отбележа и приноса на проф. Ваня Добрева и доц. Груди Ангелов. Тяхната работа в областта на образованието и научните изследвания е от съществено значение за академичната общност. Проф. Добрева е сред личностите, които с професионализъм и страст допринасят за утвърждаването на Университета като лидер в своята област. Доц. Ангелов е пример за преподавател и изследовател, който с ентузиазъм и професионализъм вдъхновява своите студенти и колеги.

Община Карлово се гордеем, че в нашата страна съществува институция като УниБИТ. Позволете ми да завърша с едно пожелание:

Нека Университетът продължи да бъде фар на знанието, който осветява пътя на младите хора и допринася за развитието на България!

Пожелавам на всички вас здраве, енергия и много поводи за гордост!

Честит 75-годишен юбилей, УниБИТ!

Д-р Емил Кабауванов
Кмет на Община Карлово

Всеотдайна работа на ползу роду

Чест е за мен да ви поздравя по случай 75-ата годишнина от създаването на едно от най-авторитетните и престижни висши училища в България – Университета по библиотекознание и информационни технологии.

Със своите успехи в областта на библиотечно-информационните науки, сигурността и комуникациите Университетът обогатява научния и обществен живот на страната с компетентна експертиза, академичен ресурс и високообразовани млади кадри с идеи и ентузиазъм за прогрес.

В съвременния свят на бързо технологично развитие и трансформации в управлението партньорството между образователни институции и местни власти придобива все по-голямо значение. Такъв пример за целенасочено и ефективно сътрудничество е взаимодействието между Община Свиленград и УниБИТ. Това партньорство е основано на споделени ценности, визия за напредък и желание за изграждане на по-информирано, модерно и културно активно общество.

Като образователна институция, отворена към иновациите и сътрудничеството, УниБИТ реализира стратегически международни проекти за дигитализация, национална сигурност и развитие на човешкия капитал в нашия трансграничен регион.

Взаимодействието ни води до дългосрочни ползи за местната общност. Пример за това е

подкрепата на университета и личната инициатива на проф. Денчев за създаването и оборудването на единствения извън пределите на България филиал на свиленградското читалище „Промисленик“ в Република Турция, в съседния ни град Одрин. Филиалът се превърна в средище на културен обмен и добросъседство от двете страни на границата.

Партньорството между Община Свиленград и УниБИТ показва как знанието може да подобри средата, в която живеем. То е пример за стратегическа свързаност между наука и практика, между образование и местно развитие. Защото, когато знанието в полза на хората срещне доверието в обществото, резултатите са устойчиви, реални и значими за всички.

Пожелавам на институцията УниБИТ и на всички Вас дълголетие, все така успешно академично развитие и всеотдайна работа на ползу роду!

Честит празник!

Арх. Анастас Карчев
Кмет на Община Свиленград

За плодотворно сътрудничество

Уважаеми дейци в полето на българската наука и култура,

Висока чест е за нас да ви поздравим със 75-годишния юбилей на Университета по библиотекознание и информационни технологии!

Преди 75 години е положено началото на една от най-родолюбивите и авторитетни учебни институции в България. 75 години УниБИТ означават 75 години светлина и духовен напредък. В неговата история са вписани имената на изтъкнати преподаватели и учени, чиято велика мисия е да просвещават българите. Благодарение на техните усилия, професионализъм и отговорност вашата алма матер гаде и продължава да дава знания, мъдрост, път и посока на хиляди студенти, които са гордост за България.

Изразявам нашата огромна удовлетвореност от установяването на сътрудничество, делови контакти и трайни приятелски връзки между Община Тополовград и ръководството на Университета по библиотекознание и информационни технологии.

С вашите професионални действия вие подкре-

пите усилията на общинската администрация и културната ни общественост в посока към бъдещо развитие на Община Тополовград, към ограничаване на процесите, свързани с обезлюдяването ѝ.

Прави ви чест, че се отнасяте с уважение към проблемите на малките общини и решенията на вашия университет ще допринесат за подобряване на живота на хората.

Пожелаваме ви успех във всяко начинание!

Уверени сме, че нашето бъдещо сътрудничество ще бъде полезно на жителите на община Тополовград и региона.

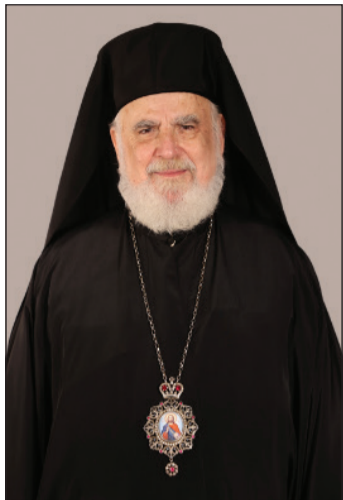
Да бъдате светли бъднините на Университета по библиотекознание и информационни технологии и на всички, които са се посветили на благородната му просветителска мисия!

Божин Божинов
Кмет на Община Тополовград

УНИБИТ

Благословение и поздрав

С обич в Христа и дълбоко уважение се обръщам към академичното ръководство, преподавателите, докторантите, студентите и всички, свързани със свещения път на знанието и духа в УниБИТ по библиотечнознание и информационни технологии по повод 75-годишния му юбилей.

Не е случайно, че словото и книгата са носители на паметта, на истината и на мъдростта и стоят здраво в сърцевината на вашето дело. В продължение на 75 години УниБИТ съхранява и разпространява духовните и културните богатства на нашия народ, възпитава поколения с мисия и отговорност пред знанието, историята и бъдещето.

В свят, където информацията понякога заглушава мъдростта, вашият университет напомня, че всяко знание, което не е заквасено с истина и човечност, е безплодно. Бъдете и занаятчици светилник, който озарява тъмните ъгли на забравата, пазител на книжовното ни наследство и вдъхновител на нови пътища към просвещение.

Молитвено ви пожелавам още дълги години благодатно служение, изпълнено със сила, с мъдрост, с духовна твърдост и с любов към човека и към словото. Нека Божията благодат осенява труда ви и всеки, който прекрочва прага на този духовен храм на знанието, да усеща присъствието на Истината, която ни прави свободни.

Честит юбилей!

На многая и благая лета!

†Тивериополски епископ Тихон

Студентското научно общество в УниБИТ

Проф. Александра Куманова

В юбилейната за УниБИТ негова 75-годишнина отбелязваме и 20-годишнината на единственото в България Студентско научно общество (СНО) при Университета и безаналоговото у нас периодично издание „Трудове на СНО при УниБИТ“ – печатния орган на формацията със собствен научен форум и ежегодник. Платформата е текуща в триединството на моделираните хипертекстове: библиографски – историографски – енциклопедични. Огледални на 20-те поредни тома на поредицата „Трудове на СНО“ са два други информационни канала на СНО: ретроспективен – 38 т. монографични издания на серия „Факлоносци“ на Академичното издателство „За буквите – О писменехъ“, и перспективен – 33 е-библиотеки, включващи литература на 50 езика (<https://sno.unibit.bg/>).

Извън академичния състав на УниБИТ в създаването

на троичната навигация на СНО действат учени от 4 континента и 23 държави: Австрия, Алжир, България, Ватикана, Великобритания, Германия, Грузия, Гърция, Израел, Индия, Иран, Италия, Казахстан, Канада, Китай, Молдова, Полша, Русия, Саудитска Арабия, Съединени американски щати, Турция, Украйна, Франция – като научни редактори и рецензенти.

„Трудовете на СНО при УниБИТ“ са плод на ежегодните студентски научни конференции на формацията с национално значение и международно участие и на узрасналия в недрата им Научноизследователски център за стимулиране на студентската академична активност при УниБИТ. Поредицата е трибуна на формиране на нова генерация от изследователи – студентите и докторантите, опериращи в 4875 публикации с клъстера на информа-

цията библиотечно дело-библиотечнознание-библиография-библиографозна-ние-книгознание-полиграфия-архивистика-палеография-документалистика-информатика-информационни технологии.

Имащият програмна роля за продукцията „The English-Russian-Bulgarian dictionary of library and information terminology“ – дело на знаковата среща на българската, руската и англо-американската библиотечно-библиографска школа, осъществена под сводовите на УниБИТ, дава когнитивен модел на информатизацията от ново парадигмално поколение. Ново по отношение на предшествениците ни, създали „Годишника на Българския библиографски институт“ (ред. Т. Боров) – образец и авторитет за СНО, каквито са и три други световноизвестни периодични издания, редактирани от семиотици

НАЦИД и УниБИТ

Ваня Грашклина-Минчева – Изпълнителен директор на НАЦИД

Трайни професионални връзки и взаимоотношения свързват НАЦИД и УниБИТ повече от пет десетилетия. Началото на това партньорство датира от 70-те години на миналия век. Централният институт за научно-техническа информация (ЦИНТИ), чийто приемник е Националният център за информация и документация (НАЦИД), е създаден през 1962 г. със задачата да осъществява методическото ръководство и координацията на научно-информационната дейност в страната. Държавното ръководство тогава, отчитайки значението на научната информация като най-ценния ресурс за успешното научно и технологично развитие, с Постановление на Министерския съвет през 1973 г. създава Национална система за научно-техническа информация с главен орган ЦИНТИ. Тогава като част от неговата структура влиза и Централната научно-техническа библиотека – една от най-големите от-

раслови библиотеки в страната. В ЦИНТИ е създаден първият в страната Автоматизиран информационен център (АИЦ) през 1976 г., който извършва обслужване чрез собствени и чужди бази данни. През 1969 г. в Държавния библиотечен институт се създава специалността „Научна информация“, която подготвя кадри за новосъздадената Национална система за научно-техническа информация. Логично, най-по-

гозвените кадри, които тогава преподават основните специални дисциплини на студентите от новооткритата специалност, са експерти от ЦИНТИ. Трудно е да се изброят всички експерти от ЦИНТИ, работили като хонорувани преподаватели в ДБИ, но сред тях се открояват имената на Спас Арсенов, Тодор Тодоров, Нели Лилова, Десислава Костова, Иван Везирев, Маргарита Данчева.

На по-късен етап някои от най-добрите специалисти от ЦИНТИ/НАЦИД, които имат сериозна теоретична и професионална подготовка, се вливат в преподавателския състав на УниБИТ. Ярки примери затова са Севдалина Гълъбова, Нели Костова и едно от най-новите попълнения – Марина Енчева. Може би по закономерно стечение на обстоятелствата изпълнителният директор на НАЦИД от 2004 г. до днес също е възпитаник на ДБИ и по-късно преподавател в института повече от 10 години.

ЦИНТИ (дн. и НАЦИД) предоставя най-добрите възможности за свързване на обучението с практическата дейност. През всички тези години нашата институция е база за провеждане на учебната практика на студентите – първоначално по специалността „Научна информация“, а по-късно и на тези от другите библиотечно-информационни специалности. В единствения за страната АИЦ тогава студентите се запознават

с основните процеси в информационната дейност. Информационните издания на ЦИНТИ като аналитични тематични обзори, реферативни бюлетени и сборникът „Методика, техника, опит“ са използвани като основни нагледни помагала в учебния процес.

През последните години студенти от библиотечно-информационните специалности провеждат своята учебна практика в Научно-техническата и педагогическа библиотека към НАЦИД и участват непосредствено във всички технологични процеси. В традиция се превърна провеждането на изнесени занятия на студентите с цел запознаването им със същността и технологията на поддържането на регистрите в областта на научната дейност и висшето образование в България, за което е отговорен Центърът.

И не на последно място по важност, НАЦИД е сред основните потребители на кадри – възпитаници на УниБИТ. Те се отличават със своята висока професионална мотивация, имат отлична подготовка и съставляват гръбнака на библиотечния персонал в институцията.

Искрено се надявам, че утвърденото в годините сътрудничество между НАЦИД и УниБИТ ще продължи и занаятчици не само защото е полезно, но и защото взаимно ни обогатява и се явява своеобразен двигател на развитието на двете институции.

Имащият програмна роля за продукцията „The English-Russian-Bulgarian dictionary of library and information terminology“ – дело на знаковата среща на българската, руската и англо-американската библиотечно-библиографска школа, осъществена под сводовите на УниБИТ, дава когнитивен модел на информатизацията от ново парадигмално поколение. Ново по отношение на предшествениците ни, създали „Годишника на Българския библиографски институт“ (ред. Т. Боров) – образец и авторитет за СНО, каквито са и три други световноизвестни периодични издания, редактирани от семиотици

– библиографи и историографи: „Труды по знаковым системам“ на Тартуско-московската школа – Тартуски държавен университет – Естония (ред. Ю. Лотман); „Semiotica: Journal“ на Англо-американската школа в Университета на Индиана – Блумингтън, САЩ (ред. Т. Сибицк); „Versus: Quaderni di studi semiotici (VS)“ на Западноевропейската школа в Болонския университет – Италия (ред. У. Еко).

Студентите, докторантите и младите преподаватели в УниБИТ са достойни последователи на своите Учители през годините и до сега.

Наука без граници

УниБИТ и Европейското пространство за висше образование

През 2025 г. Университетът по библиотекознание и информационни технологии отбелязва впечатляващата си 75-годишнина и поглежда назад към богата история, тясно свързана с развитието на европейското висше образование.

Създаването на Европейското пространство за висше образование и Болонската де-

но впечатляващ е фактът, че близо 20 от тях вече заемат преподавателски позиции в австрийски и германски университети, а други използват резултатите от своите изследвания за подобряване на стратегии и ежедневни процеси в държавни и частни организации в тези страни. Част от дисертациите са послужили за основа на нови

циални знания в съзнанието на докторантите. Съпътстващите разговори и дейности по време на традиционните годишни срещи “PhD Get Together” предават знанието за България като дом на най-стария град в Европа, кирилицата, уханните розови полета, най-старото златно съкровище в света, вписания от ЮНЕСКО „нестинарски“ ритуал и още много други. София се възприема като модерен, толерантен и бързо променящ се град, който се превръща в един от най-големите информационно-технологични центрове в Европа благодарение на таланта на хората, добрата инфраструктура и образованието в тази област. Като човек, който познава България повече от 20 години, съм изключително горд с това постижение.

Планирани са множество запомнящи се събития за отбелязване на годишнината на УниБИТ. Въпреки това основа на тези позитивни 75 години остават ежедневните действия на изключителния екип на УниБИТ – тяхната отдаденост на преподаването, научната дейност и трансграничното сътрудничество

кларация от 1999 г. бележат важен етап в политиката за образование в Европа. Насърчаването на мобилността и конкурентоспособността на европейските университети чрез съпоставими учебни структури, система за трансфер на кредити (ECTS) и общи стандарти за качество се превръща в основна цел за образователните институции. УниБИТ не само следва тази цел, но и активно прокарва пътя, позиционирайки се като модерен европейски университет. 75-годишнината е повод да се подчертае и едно забележително постижение във визията на УниБИТ за смислено международно сътрудничество във висшето образование: 12 години международно обучение на докторанти съвместно с базираната в Австрия образователна организация “Vienna International Studies”.

В резултат на това сътрудничество докторските програми на УниБИТ са признати от Австрийската агенция за осигуряване на качеството и акредитация. Това институционално признание е още едно доказателство за високото ниво на интеграция на УниБИТ в Европейското пространство за висше образование. По тази съвместна програма досега са обучени 116 изследователи, които са защитили успешно своите докторски степени. Особе-

книги, преведени на множество езици и разпространени по целия свят.

Такъв вид научно ориентирано сътрудничество изгражда стабилен и устойчив академичен мост – не само между България, Австрия и Германия, но и между университетското обучение и

съвременните практически изисквания на професионалната реалност. В сегашния си вид това партньорство е едно от най-успешните докторски обучения, инициирани между две или повече страни след създаването на Европейското пространство за висше образование. То е доказателство, че Европа е най-силна там, където знанието се споделя и развива съвместно, отвъд националните граници, изпълвайки Европейското образователно пространство с живот.

Съществува и още един важен мост, който се изгражда паралелно с обучението на докторанти. Той пренася нови културни, исторически и со-

допринасят не само за постигането на академични върхове, но и за европейската интеграция чрез образование.

Радвам се, че имах възможността да бъда пряк свидетел на УниБИТ като ярък пример за силата на съвместния образователен път в Обединена Европа и като един от най-добрите посланици на България по света. Искам да поздравя екипа на Университета за решимостта му да води европейското образование с визия за единство, високи стандарти и устойчивост.

Честит празник, скъпи колеги!

Проф. д-р Мартин Щигер
Ректор на Университета в Аленбах, Германия

University for Peace

По повод 75-годишнината от създаването на Университета по библиотекознание и информационни технологии, София, България

Като единствената институция в системата на ООН с изключителен мандат за образование за мир, Университетът на ООН по въпросите на мира (UPEACE) си партнира с академични организации със сходни възгледи по целия свят. С Университета по библиотекознание и информационни технологии (УниБИТ) споделяме едни и същи ценности – почтеност, превъзходство на академичността, свобода на изследванията и изразяването, както и отдаденост на мисията да се възпитавам социално отговорни и ангажирани студенти и преподаватели.

Развитието на УниБИТ е впечатляващо под ръководството на проф. Стоян Денчев и настоящия ректор проф. Ирена Петева. Университетът се е превърнал от специализирана институция с първоначално тясна насоченост в пълноценен университет, предлагащ учебна програма, съобразена със съвременните социални и геополитически предизвикателства. Включването на програми по лидерство, медиация, национална сигурност, културно наследство и други безспорно допринася за изпълнението на основната мисия на всеки университет – да възпитава култура на мира сред студентите, преподавателите и обществото като цяло.

В този смисъл двата ни университета преследват една и съща цел. Съществуват очевидни допълнения между програмите на UPEACE и тези на УниБИТ, например в областите на превенцията на конфликти, човешката сигурност, правата на човека, екологичната сигурност и възстановяването след конфликти. Тези теми са особено актуални за региона на Югоизточна Европа, за европейския континент и в глобален мащаб.

Конференцията „Религиозна дипломация и права на човека“, организирана от УниБИТ през декември 2024 г. в Истанбул, в която участвах с академичен доклад, показва, че Университетът е напълно подготвен да се справя със съвременните предизвикателства в международните отношения и да предлага решения за преодоляване на кризи.

Нашите две институции са готови да задълбочават своето сътрудничество в областите на образованието, обучението и научните изследвания, ангажирайки учени и политици в България и в страните, с които имаме партньорства.

От името на UPEACE поздравявам студентите, преподавателите и ръководството на УниБИТ по случай този значим юбилей и пожелавам на Университета още много десетилетия успешно развитие и растеж в служба на мира и човешкото достойнство.

Н. Пр. д-р Давид Фернандес Пуяна
Постоянен наблюдател на Университета към ООН по въпросите на мира (UPEACE) в Женева и Постоянен представител на UPEACE към ЮНЕСКО в Париж

Нов свят на просветление

„Българският туризъм и присъединяването на България към еврозоната“, „Достъп до пазара на труда на работници от трети страни – предизвикателства и решения“ и много други.

Скъпи читатели,

През годините в „За буквите – О писменехъ“ създаде нов свят на просветление и възможност за интелектуална среща с най-стойностните автори от средите на образованието, историята, културата, философията и съвременните науки в България и в света.

Изпълнени с респект към всички вас, поднасяме нашите най-искрени поздравления и по случай вашия 75-годишен юбилей и най-българския национален празник – 24 май – Деня на светите братя Кирил и Ме-

УниБИТ е алма матер на духа, на създаването, на паметта на историческата и културната памет и всепризнат съвременен образователен лидер в България.

Желаем Ви силен дух и светлина в сърцата още дълги години!

Признателни сме за поканата, отправена към нас от проф. Стоян Денчев – председател на Съвета на настоятелите на Университета, като имаме привилегията именно той да е председател и на Контролния съвет на Националния борд по туризъм. Благодарни сме за академичното партньорство с проф. Ирена Петева – ректор на УниБИТ, както и на проф. Ваня Добрева и проф. Румен Драганов за интензивното сътрудничество по различни инициативи и проекти в сферата на туризма.

В съвместната работа между Университета по библиотекознание и информационни технологии и Националния борд по туризъм основният фокус е създаването на непосредствена връзка между студентите, преподавателите и предприемачите в сферата на туризма, от една страна. От друга страна, УниБИТ и

НБТ формулират конкретни предложения за събития и законодателни инициативи към Министерството на туризма и Народното събрание. Само през последната година с институционалното партньор-

ство на Министерството на туризма съвместно организирахме национални дискусии по ключови теми като: „Развитие на взаимодействието между академичните среди и туристическия сектор. Образователен туризъм и трансфер на кадри“, „Модерните маркетинг, реклама и комуникации – изборът на поколенията Y и Z“,

модий, на българската азбука, просвета и култура и на славянската книжовност!

Красимир Гергов,
председател
на УС на НБТ
Д-р Мартин Захариев,
зам.-председател
на УС на НБТ
Д-р Полина Карастоянова,
изпълнителен директор
на НБТ

Мисия „Национална сигурност“ – отгаденост, професионализъм, бъдеще

75-годишният юбилей на нашата алма матер е повод за дълбок размисъл, за гордост и признателност към всички, които отдават знания, време и сърце в името на по-сигурно бъдеще. За нас, преподавателите и студентите от катедра „Национална сигурност“ към Университета по библиотекознание и информационни технологии (УниБИТ), това е време на равностметка и вдъхновение.

В епоха на глобални предизвикателства, киберзаплахи, хибридни атаки и все по-сложни геополитически конфигурации, понятието „сигурност“ надхвърля рамките на военната стратегия. То се превръща в сърцевината на националната устойчивост, в двигател на отговорни политики и обществена мобилизация. В този контекст катедра „Национална сигурност“ утвърждава своята мисия –

то развиват иновативно и отговорно образование в областта на сигурността. Със силен практически акцент и интердисциплинарен подход, нашите програми изграждат не само професионални умения, но и патриотично съзнание. Защото сигурността не е само занаят – тя е призвание.

Не е случайно, че именно в месеца на сигурността – април, видяхме поредица от вдъхновяващи инициативи, публични лекции, конференции и медийни изяви, които подчертаха нуждата от цялостен, стратегически подход към управлението на рисковете. УниБИТ и катедра „Национална сигурност“ бяхме негов активен двигател.

Днес с гордост може да кажем, че наши възпитаници заемат отговорни позиции в ключови институции – в министерства, служби за сигурност, кризисни ща-

га подготвя лидери с кауза, експерти със сърце и разум, и граждани с визия за една стабилна България.

Обучението, което предлагаме, е не просто академично – то е живо, истинско и актуално. То обединява опита на военни и цивилни, на дипломати и експерти от службите, на хора, които не просто преподават, а вдъхновяват. Те споделят не само знания, а и лични истории, уроци от реални мисии и трудни решения, вземани в името на общото благо.

Гордеем се, че сме част от общността на българските висши училища, кои-

бове, международни мисии. Това е най-ясното доказателство, че знанието, отгадеността и системният подход дават плод.

В юбилейния брой на в. „За буквите – О писменехъ“ и в светлината на сигурността искаме да заявим ясно: ние вярваме в силата на знанието, в отговорността на призванието и в несломимия дух на българския народ.

С поглед напред – към бъдещето. Със сърце – в настоящето. И с признателност – към всички, които са част от този път.

Доц. Ралица Йотова

Огромна, силна и прецизна машина

Проф. Николай Дойнов
Председател на Съюза на народните читалища

Има една огромна, силна и прецизна машина, която гълбае земята, прокарва пътища за метрото.

Работата е много, но важна за хората. Да има метро, което да свързва кварталите и да очертава насоките на бъдещето, да има живот...

С тази машина се рогее проф. Стоян Денчев. Със същата сила, упоритост и прецизност той проправи пътя на УниБИТ. Свидетел съм как от колеж, после Специализирано висше училище, сега Университет идеята за университет на хуманитаристиката и информационните технологии стана реалност. За много кратко време доби авторитет сред обществото. Получи ласкави оценки и от политическия и интелектуалния елит, и не само в България.

Момчетата и момчетата от цяла България идваха (и идват) да учат, да се развиват, да градят кариера. Тук те намериха и втори роден дом. Намериха свобода за развитие, намериха приятели сред преподавателите и ректорското ръководство. Почувстваха силата на нова интелектуална общност. Общността, в която ролята на ментора е изключително силна.

Сега се за следното: Ментор е стар приятел на Одисей, комуто е поверена задачата да развива способностите на сина на митологичния герой – Телемах. А зад стария приятел на Одисей се крие самата богиня Атина Палада.

Днешното менторство е онова явление, без което амбициозните студенти не могат. И техните ментори са подпомагани от самата богиня. Тази взаимовръзка е една от заслугите на преподавателите в УниБИТ. Тези отношения не са чиновниче-

ски, в тях липсва доминацията на по-големия. В отношенията ментор (наставник) – студент (обучаващ се) има равенство и дълбоко взаимно уважение – нещо твърде важно за цялата история на УниБИТ.

И това е едно специфично ноу-хау, родено от общия стремеж на целокупния УниБИТ. В тази целокупност си позволявам да включа и външни лица – гостуващи лидери, интересни и духовити личности, духовни лица, поети, журналисти, художници, артисти и един-двама литературни критици.

Втората част от това уравнение е нестандартността. Някои произволни примери: тържествено заседание на Академичния съвет пред паметника на св. Кирил и Методий, арт състояния и спектакъл в Голямата зала на БАН, откриване на учебната година с разтворени чадъри... и така нататък...

Целокупността и нестандартността при всички положения създават уникалността на УниБИТ – нещо, което признават и най-големите опоненти на Университета.

Пиша „опоненти“, но ми се напраща груга гуга. През тези двайсетина година досега стотици писания, главно в нета, бяха изстреляни по УниБИТ. Те приличаха на стрели, но чиито върхове се оказаха направени от кал. Всяка кал, това е всеизвест-

но, рано или късно се превръща в прах. В този прахотляк потърпевши се оказаха пишман-стрелците, а не Университетът, и цялата хистория приключи тихомълком, както приключват всички химни на омразата. На пламената омраза, изкушавам се да го кажа.

Но това не е важно. В крайна сметка нещата стават ясни: успехите на общността УниБИТ или прахотлякът на изсъхналата кал... кое е важното, кое е значимото?!

Факт е, че във всяко читалище вече има професионален библиотекар, а за някои випускници на висшето училище това е професия за цял живот.

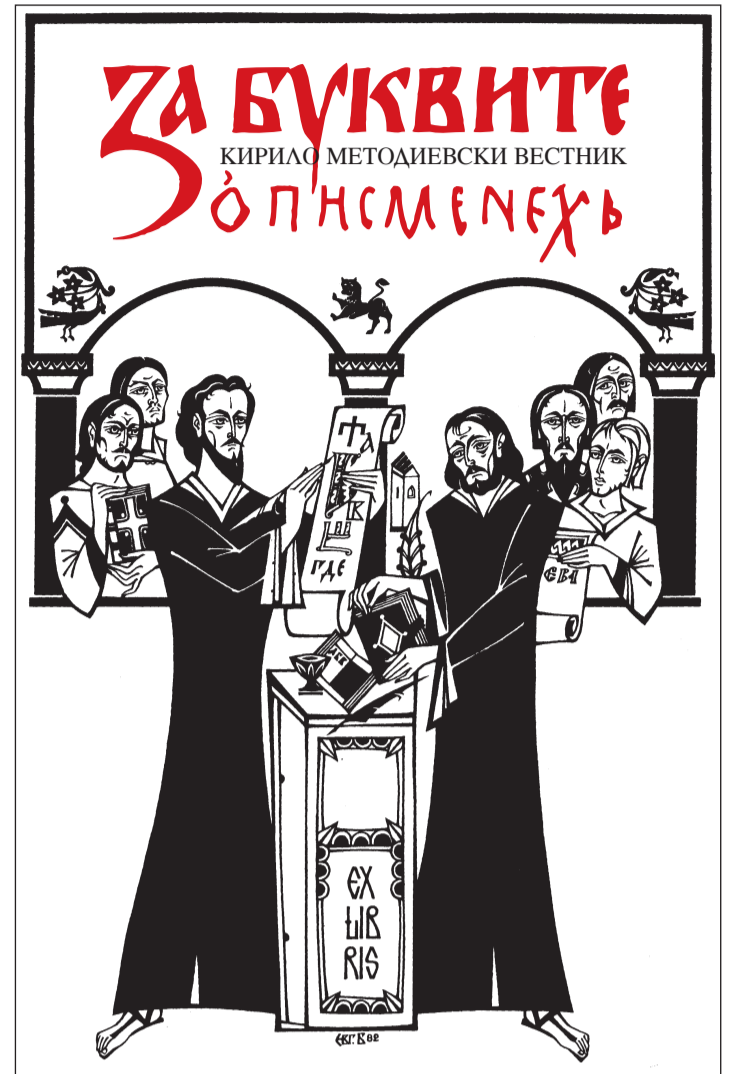
Факт е, че реализацията на студентите от УниБИТ е навсякъде, дори и в държавните учреждения.

Друго? Международните връзки, очертали нови партньорства, нови отворени врати за студентите и докторантите. Катедрата по ЮНЕСКО, конференциите, семинарите...

Не знам защо да пиша тези неща... Това са всеизвестни факти, а тълкуванията всеки сам може да си ги очертае. Не виждам смисъл да ги повтарям и преповтарям. Обществото много добре знае всичко това, а за другото писах достатъчно. Въпрос на съизмеримост, и на ценности, бих добавил.

Времето на юбилеите е и време на полемика, на дебат, на приятелско потупване по рамото, на чашата със светло шампанско, на временното спиране за почивка на машината, с която започнах.

На поклон пред каменната книга – единствената в България, която със сигурност ще остане след нас. Това е достатъчно, това е всичко!

Екслибрис Евгений Босаяку

ISSN 1312-3785

Излиза от 1979 година

Бр. 80 / май 2025 г.

Основател на изданието
ВЕСЕЛИН ЙОСИФОВ

С особени заслуги за списването
на вестник „За буквите – О писменехъ“

ИЛИЯ ПЕХЛИВАНОВ

Главен редактор
ДОЦ. ДИАНА СТОЯНОВА
Съредактор
А-р ХРИСТО ХРИСТОВ

Редактор и коректор
СВЕТА ДЕКОВА

Графично оформление, редактиране и илюстрации
АНТОАНЕТА СЪРНЕВСКА

МЕЖДУНАРОДЕН РЕДАКЦИОНЕН КОМИТЕТ

Съпредаватели

Проф. СТОЯН ДЕНЧЕВ, проф. ИРЕНА ПЕТЕВА

ДЖУЗЕПЕ ДЕЛ' АГАТА, ВАСЯ ВЕЛИНОВА, МАРЧЕЛО ГАРДЗАНИТИ, ДИМИТРИОС ГОНИС, ВАСИЛ ГЮЗЕЛЕВ, АКСИНИЯ ДЖУРОВА, ИВАН ДОБРЕВ, НЕВИА ДОНЧЕВА-ПАНАЙОТОВА, НАДЕЖДА ДРАГОВА, РУМЯНА ЗАТАНОВА, ДИМИТЪР ИВАНОВ, ИЛИЯ ИЛИЕВ, МАРИЯ ЙОВЧЕВА, НЕДЯКО ЙОРДАНОВ, ИГОР КАЛИГАНОВ, КАЛИНА КАНЕВА, ДИМИТЪР КЕНАНОВ, РУМЯНА КОНЕВА, РОАНА МАРТИ, ПРЕДРАГ МАТЕИЧ, ФЛОРИАН МЕСНЕР, АЛЕКСАНДЪР НАУМОВ, СВЕТИНА НИКОЛОВА, КОНСТАНТИНОС НИХОРИТИС, ДМИТРИЙ ПОЛИВЯННИЙ, ГЕОРГИ ПОПОВ, ЦВЕТИ РАДЕВА, ЮРИЙ РОСТОВЦЕВ, ТАТЯНА СЛАВОВА, МАРИНА СМОЛЯНИНОВА, СВЕТАОЗАР ЕЛДЪРОВ, АННА-МАРИЯ ТОТОМАНОВА, ХРИСТО ТРЕНДАФИЛОВ, АНАТОЛИЙ ТУРИЛОВ, ХИЛАДЕ ФАЙ, УИЛЯМ ФЕДЕР, КРИСТИАН ХАНИК, ПЕТЕР ШРАЙНЕР

Съдейници

Красимира Александрова, Венцеслав Събев, Евелина Здравкова, Ваня Аврамова

Университетска младежка академия за управление на знания
Компютърна лаборатория „Джон Атанасов“
Институт за информация и сигурност

АКАДЕМИЧНО ИЗДАТЕЛСТВО „ЗА БУКВИТЕ – О ПИСМЕНЕХЪ“
www.unibit.bg • www.zabukvite.org

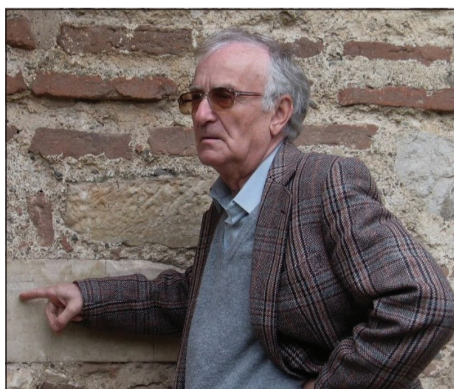
Научен секретар
ВИКТОРИЯ ЦВЕТКОВА

© Стефан Пеев, наборен шрифт Pliska
(GNU GENERAL PUBLIC LICENSE), 2016

София, 1784, бул. „Цариградско шосе“ № 119
e-mail: info@zabukvite.org

Печатница
Partner BG

На 13 април 2025 г. ни напусна Илия Пехливанов – дългогодишен гл. редактор на в. „За буквите – О писменехъ“, уважаван член на Съюза на българските журналисти и Съюза на българските писатели, изследовател и пламенен защитник на българския принос в историята и културата на Европа и света. Отиде си един духовно извисен човек, оставил дълбока следа с безрезервната си отгаденост на българската писменост, слово и историческа истина. Пример за достойнство, чест и съзидателен дух.

Поклон пред светлата му памет!

Худ. Ганчо Карабаджакoв

НАЦИОНАЛЕН
ДАРИТЕЛСКИ ФОНД
„13 ВЕКА БЪЛГАРИЯ“